

การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป*

DEVELOPMENT OF PEOPLE' S POLITICAL ALERTNESS IN DEMOCRACY AFFECTING TO GENERAL ELECTION

สุมาลี บุญเรือง

Sumalee Boonrueang

อนุภูมิ โสวกษม

Anubhumi Sowkasem

สุรพล สุธะพรหม

Surapon Suyaprom

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

E-mail: sumalee31130@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป 2) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน และ 3) นำเสนอการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่าง คือ ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี และภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายและการวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง นักการเมือง ผู้นำชุมชน พระสงฆ์นักวิชาการ และนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 18 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน ประกอบด้วย ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองหลักอิทธิบาท 4 และการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองและหลักอิทธิบาท 4 มีผลต่อการพัฒนาการตื่นตัว

* Received 18 April 2021; Revised 25 April 2021; Accepted 10 May 2021

ทางการเมืองของประชาชน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 และ 3) นำเสนอการพัฒนา การตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม คือ ความชอบ การเมือง โดยการเข้าร่วมรับฟังปราศรัยทางการเมือง พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีใจทางการเมือง ปลูกจิตสำนึกให้ประชาชน มีสติปัญญาควบคุม กิจกรรมทางการเมือง คัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้โปร่งใส

คำสำคัญ: การพัฒนา, การตื่นตัวทางการเมือง, การเลือกตั้งทั่วไป, หลักพุทธธรรม

Abstract

The objectives of this article were: 1) To study the level of people's political alertness in democratic system affecting general election, 2) To study factors affecting people's political alertness and 3) To propose the people's political alertness. Methodology was the mixed methods: The quantitative research, data were collected with questionnaires from 400 samples from the North, Lampoon Province, Northeast, Central, Rajaburi Province and the South, Suratthani Province. Data were analyzed with frequency, percentage, mean, standard deviation, simple linear regression and stepwise regression. The qualitative research, data were collected by in - depth - interviewing 18 key informants who were election committee, politicians, community leaders, monks, academicians and political academicians and analyzed by descriptive interpretation. Findings were that 1) Levels of people's political alertness consisted of factors affecting the political alertness, Four Rddhippada and people's political alertness, by overall were at high levels, 2) factors affecting the political alertness and Four Rddhippada had effects on people's political alertness at the statistically significant level at 0.01 and 3) to propose the development of people's political alertness with Buddhadhamma integration, that were the political preferences to attend a political speech, try to attend in political participation, awareness of the people to control consciousness in political activities and transparent selected of candidates for election.

Keywords: Development, political alertness, general election, Buddhist principles.

บทนำ

การเลือกตั้งถือเป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการทางการเมืองและการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, 2527) โดยเฉพาะรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยทางอ้อม (Indirect Democracy) หรือประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน (Representative Democracy) ซึ่งประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยจะเป็นผู้เลือกผู้แทนเพื่อเข้าไปใช้อำนาจตัดสินใจแทนตน อย่างไรก็ตาม การที่จะได้ผู้แทนที่ดีและเหมาะสมมีวิสัยทัศน์ (Vision) ที่จะสามารถเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้น จะต้องเริ่มต้นจากการมีกระบวนการเลือกตั้งผู้แทนที่ดีเป็นสากลและสอดคล้องกับหลักการและปรัชญาทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งหนึ่งในหลักการที่สำคัญของการเลือกตั้งดังกล่าว ได้แก่ หลักอิสระในการเลือกตั้ง กล่าวคือ ทุกคนย่อมใช้สิทธิของตนโดยอิสระปราศจากการบังคับความกดดันทางจิตใจหรือการกระทำใด ๆ (บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ, 2542) รวมไปถึงการมีเสรีภาพบริบูรณ์ที่จะเลือกหรือไม่เลือกผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง หรือบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีใดบัญชีหนึ่งด้วย นอกจากนี้ การเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อเทียบกับพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมทางการเมืองประเภทอื่นแล้ว ในระบอบประชาธิปไตยถือว่าการเลือกตั้งเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญอันหนึ่งว่าในช่วงเวลาหนึ่ง ว่าคณะบุคคลใด ได้ทำหน้าที่บริหารประเทศไปในทิศทางใด โดยคณะบุคคลนั้นได้รับความเห็นชอบจากประชาชน ผู้ไปเลือกตั้งในจำนวนที่มากน้อยเพียงใด การเลือกตั้งจึงเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่มีการปฏิบัติในระบบการเมืองระบบการเลือกตั้งภายใต้ระบบรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จึงเน้นในเรื่องการปฏิรูปการเมือง ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อการแก้ไขปัญหาการเมืองทั้งระบบ ขจัดการทุจริตคอร์รัปชัน สร้างเสถียรภาพทางการเมือง สร้างและส่งเสริมประสิทธิภาพความเข้มแข็งขององค์กรทางการเมือง และสร้างองค์กรตรวจสอบและด้านตุลาการใช้อำนาจของรัฐ การเลือกตั้งระบบใหม่ ย่อมขึ้นอยู่กับความเข้าใจของประชาชนต่อระบบการเลือกตั้ง (กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ, 2556)

จะเห็นได้ว่า การตื่นตัวทางการเมืองที่ผ่านมามีบ่อยครั้งพบว่าเกิดจากการปลุกเร้าหรือปลุกกระดมให้เกิดการตื่นทางการเมืองเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ทางการเมืองให้กับกลุ่มการเมืองบางกลุ่มมากกว่าจะเกิดจากการปลุกจิตสำนึกประชาชนให้หันมาตื่นตัวสนใจกับปัญหาบ้านเมืองโดยส่วนรวม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในนโยบายรัฐบาล เนื่องจากรัฐบาลได้รู้ถึงความต้องการของประชาชนผ่านข้อเรียกร้องและข้อเสนอที่เป็นปัญหาเกี่ยวกับความต้องการของประชาชน นอกจากนี้การตื่นตัวทางการเมืองที่ดีต้องคำนึงถึงความเหมาะสม กล่าวคือ ไม่เป็นการตื่นตัวไปตามกระแสมากเกินไป จนทำให้กลายเป็นการปลุกกระดมทางการเมืองและก่อให้เกิดวิกฤติความวุ่นวายทางการเมืองของประเทศชาติ ซึ่งพบเห็นได้ในหลายเหตุการณ์ที่ผ่านมา การตื่นตัว

ทางการเมืองเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งเสริมให้ประชาธิปไตยเกิดความเข้มแข็งได้หากดำเนินการอย่างมีขอบเขตที่เหมาะสมเป็นไปตามกฎกติกาที่ร่วมกันกำหนดไว้ แต่หากการตื่นตัวทางการเมืองมีสูงจนเกินไป จนไม่อยู่ในกรอบกติกาและรัฐบาลไม่สามารถตอบสนองได้ทั้งหมด อาจนำไปสู่ความไร้ระเบียบของระบอบประชาธิปไตยได้ในที่สุด (Huntington S., 1971)

ปัญหาของการมีส่วนร่วมของไทยอย่างหนึ่งคือ ประชาชนยังมีความนิ่งเฉยหรือไม่ตื่นตัวทางการเมืองมากพอ ปัญหาวัฒนธรรมทางการเมืองและการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีส่วนร่วมในการกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมสำหรับเมืองไทย ดังเช่น วัฒนธรรมทางการเมืองที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาประชาธิปไตย การไม่สนใจมีส่วนร่วมทางการเมือง ขาดจิตสำนึกแห่งการไม่รักษากฎหมายและการเคารพกติกาของสังคม มีแนวคิดเรื่องจิตสาธารณะที่คับแคบ ขาดความเข้าใจเรื่องการใช้สิทธิของตนเองและเคารพสิทธิผู้อื่น (พรอัมรินทร์ พรหมเกิด, 2558) ประชาชนยังมีการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์อยู่มีการแบ่งกลุ่มไม่ค่อยมีส่วนร่วมทางการเมือง ส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมเฉพาะช่วงเลือกตั้ง และการประชาสัมพันธ์เลือกตั้งยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ (บุศรา โพธิสุข, 2559) มีงานวิจัยหลายเรื่องสรุปและแสดงว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยไม่สนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะประชาชนโดยทั่วไปเชื่อว่าการเมือง หรือการบริหารประเทศเป็นเรื่องของคนกลุ่มน้อยบางกลุ่มเท่านั้น อีกประการหนึ่งคนไทยยังเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์อย่างชัดเจนจนเกินไป การเมืองเป็นเรื่องของความสกปรก ความรู้สึกเช่นนี้ทำให้ประชาชน ขาดความศรัทธา หรือความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ถ้าเข้าร่วมก็มักจะมิวัดดูประสงค์อย่างอื่น เช่น เพื่อแลกเปลี่ยนกับเงินทอง หรือการช่วยเหลือในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ใช่เป็นเรื่องของสำนึกทางการเมืองลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทย อีกประการหนึ่งที่ไม่สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ การยอมรับในอำนาจนิยมของความเป็นข้าราชการนั่นคือ ประชาชนโดยทั่วไปมองว่าข้าราชการเป็นชนชั้นผู้นำเมื่อข้าราชการแนะนำหรือชักจูงไปในทางใดประชาชนจึงมักปฏิบัติตามโดยไม่โต้แย้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการของประชาธิปไตย ในด้านการศึกษากิจการจัดการเรียนการสอนยังคงยึดนโยบายจากส่งนกลางยังไม่มีกระจายอำนาจทางการศึกษา ลงไปสู่ภูมิภาคและท้องถิ่น ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนก็เช่นกัน ยังคงเป็นบทบาทของผู้บริหารและครูเท่านั้น นักเรียนและผู้ปกครองยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่น (Huntington S., 1971)

การตื่นตัวทางการเมืองดังที่กล่าวมานั้นจะเห็นนัยสำคัญที่น่าสนใจคือ ความเหมาะสมและความพอดี การตื่นตัวทางการเมืองหากมีน้อยเกินไปหรือไม่มีเลยก็จะกลายเป็นความเฉื่อยชาทางการเมือง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อการพัฒนาประชาธิปไตยสมัยใหม่ ในทางกลับกัน การตื่นตัวทางการเมืองหากมีมากจนเกินไป โดยไม่คำนึงถึงขอบเขตกติกาของสังคมก็จะ

กลายเป็นความวุ่นวายของบ้านเมือง ดังนั้น เมื่อนำบริบทการตื่นตัวทางการเมืองดังกล่าวมาพิจารณา กับสภาพของสังคมไทยที่มีพระพุทธศาสนาเป็นรากฐานวิถีชีวิตที่สำคัญของประชาชนพลเมืองไทย เพราะที่ผ่านมามีในอดีตคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่คนไทยถือปฏิบัติตลอดมา ส่วนหนึ่งก็เป็นเรื่องของหลักธรรมที่ปฏิบัติเพื่อเอาชนะปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ เป็นหนทางนำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่การงานต่าง ๆ ตามที่มุ่งหวังไว้ ซึ่งตรงกับหลักอริยาบท 4 ด้านฉันนะ มีความชอบการเมือง ด้านวิริยะ พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้านจิตตะ มีใจทางการเมือง ด้านวิมังสา มีสติปัญญาควบคุมในกิจกรรมทางการเมือง ที่ผู้วิจัยสนใจที่จะนำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ด้วยเหตุผลและความจำเป็นของเรื่องดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรที่จะศึกษาให้ลุ่มลึกถึงเรื่องของการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปครั้งล่าสุดของประเทศไทย เมื่อเดือนมีนาคม 2562 อันจะนำไปสู่การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองที่เป็นการพัฒนาเมืองของไทยให้มีความมั่นคงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศนี้ตลอดไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน 145,701 ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี 113,345 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดเลย 137,137 ภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี 105,292 จำนวน 501,475 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในภาคเหนือ คือ จังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดเลย ภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี และภาคใต้ คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมด 4 จังหวัด ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) จากสูตรของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 (พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา, 2558) จากการคำนวณได้ขนาดตัวอย่าง 400 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่ม

ตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เป็นการสุ่มตัวอย่างอย่างโดยแยกประชากรออกเป็นกลุ่มประชากรย่อย ๆ หรือแบ่งเป็นชั้นภูมิก่อน โดยหน่วยประชากรในแต่ละชั้นภูมิจะมีลักษณะเหมือนกัน แล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มประชากร

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป แบ่งเป็น 4 ส่วน ส่วนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ส่วนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 30 ข้อ ส่วนที่ 3 หลักกิติบาท 4 ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด 20 ข้อ ส่วนที่ 4 การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ประกอบด้วยข้อความทั้งหมด จำนวน 12 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง ซึ่งเป็นประชาชนในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้มา คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha α = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.948

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการ ดังนี้

4.1 การศึกษาและวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง แนวคิดเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง แนวคิดเกี่ยวกับหลักกิติบาท 4 เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสังเคราะห์ตัวแปรการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป โดยทำการรวบรวมเอกสารจากแหล่งต่าง ๆ แล้ววิเคราะห์เอกสารโดยการจัดทำแบบบันทึกการวิเคราะห์เอกสาร บันทึกเกี่ยวกับลักษณะเอกสาร แหล่งที่มา และสาระสำคัญของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารจะเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้วยวิธีการอื่น ๆ ต่อไป

4.2 การศึกษาการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคล โดยผู้ให้ข้อมูลเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งในภาคเหนือ คือ จังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ

จังหวัดเลย ภาคกลาง คือ จังหวัดราชบุรี และภาคใต้ คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีทั้งหมด 4 จังหวัด รวมทั้งสิ้นจำนวน 400 คน

5. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์ดังนี้

5.1 สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนา ปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และอธิบายถึงปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง หลักอิทธิบาท 4 และการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression Analysis) เพื่อพยากรณ์ตัวแปรตามหนึ่งตัว ซึ่งส่งผลมาจากตัวแปรอิสระตั้งแต่สองตัวขึ้นไป ที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป โดยทดสอบที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In - depth Interview) จำนวน 18 รูปหรือคน ประกอบด้วย กลุ่มที่ 1 เจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 4 คน กลุ่มที่ 2 นักการเมือง จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 3 ผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 4 พระสงฆ์นักวิชาการ จำนวน 2 รูป กลุ่มที่ 5 นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญทั้ง 2 อย่าง ประกอบด้วย

1. เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Structured Interview) ทำการสัมภาษณ์โดยเจาะจงคำตอบเฉพาะเรื่องตามจุดมุ่งหมาย โดยสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย

2. การสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมสนทนากลุ่มเฉพาะมีดังต่อไปนี้ ตัวแทนนักการเมือง จำนวน 2 คน ตัวแทนนักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 2 คน ผู้นำชุมชน จำนวน 2 คน พระสงฆ์นักวิชาการ จำนวน 2 รูป ประชาชนทั่วไป จำนวน 2 คน นักวิชาการทางด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน จำนวน 12 รูป/คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้

1. วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำรายชื่อคำหรือข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) เพื่อให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป

2. คำนึงถึงบริบท (Context) หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้น และนำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้

3. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เมื่อได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำ การสัมภาษณ์จากเครื่องบันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและบันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวม แล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นและแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

ผลการวิจัย

1. ศึกษาระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ได้ผลการวิจัยดังนี้ ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปใน 4 ภาค กล่าวคือ ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดเลย ภาคกลาง จังหวัดราชบุรี และภาคใต้ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 400 คน กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 มีอายุ 18 - 30 ปี มีจำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 33.4 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 35.3 มีรายได้ต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 มีอาชีพนิสิต/นักศึกษา จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0

ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า

สถาบันการกล่อมเกลາทางการเมือง คุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนโยบายของพรรคการเมือง พรรคที่สังกัดของผู้สมัคร อิทธิพลของสื่อ อยู่ในระดับมาก ทุกข้อ

1.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ด้านสถาบันการกล่อมเกลาทางการเมือง ด้านสถาบันการกล่อมเกลาทางการเมือง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในระดับรายข้อคำถาม พบว่าหน่วยงานของรัฐบาล และ พรรคการเมืองให้ความรู้ทางการเมืองแก่ท่านในเรื่องการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง สถาบันครอบครัวเป็นจุดเริ่มต้นของความคิดความอ่าน ทำให้เกิดความสนใจทางการเมือง เคยสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองกับเพื่อน ๆ หรือบุคคลอื่น อยู่ในระดับมาก

1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านคุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในระดับรายข้อคำถาม พบว่า ผู้สมัครมีประสบการณ์ทางการเมืองและมีชื่อเสียง ผู้สมัครมีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และผู้สมัครมีความเป็นผู้นำ กล้าคิด กล้าทำ ในสิ่งถูกต้อง อยู่ในระดับมาก

1.4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในระดับรายข้อคำถาม พบว่า การปราศรัยหาเสียงของนักการเมืองที่ทำให้เกิดการตื่นตัว การติดป้ายหาเสียงโปสเตอร์ที่โดดเด่นทำให้เกิดการตื่นตัว การมีเอกสารแนะนำตัวส่งถึงบ้านทำให้เกิดการตื่นตัว อยู่ในระดับมาก

1.5 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ด้านนโยบายของพรรคการเมือง ด้านนโยบายของพรรคการเมือง อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในระดับรายข้อคำถาม พบว่า มีนโยบายด้านสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุ มีนโยบายด้านหลักประกันสุขภาพฟรี และมีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรด้านเงินทุนและประกันราคาผลผลิต อยู่ในระดับมาก

1.6 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ด้านพรรคที่สังกัดของผู้สมัคร ด้านพรรคที่สังกัดของผู้สมัคร อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในระดับรายข้อคำถาม พบว่า สังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายชัดเจน เป็นพรรคเก่าแก่และมีชื่อเสียง และเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่ อยู่ในระดับมาก

1.7 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ด้านอิทธิพลของสื่อ ด้านอิทธิพลของสื่อ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในระดับรายข้อคำถาม พบว่า ข่าวสารทางการเมืองจากสื่ออินเทอร์เน็ต

หรือสื่อใหม่ทำให้ท่านเกิดการตื่นตัวทางการเมือง ข่าวสารทางการเมืองจากการอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารทางการเมือง และวารสารอื่น ๆ ทำให้ท่านตื่นตัวทางการเมือง และข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ทำให้ท่านเกิดการตื่นตัวทางการเมือง อยู่ในระดับมาก

2. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ได้ผลการวิจัยดังนี้ การทดสอบสมมติฐานโดยวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression)

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (Simple Linear Regression) โดยกำหนดให้ตัวแปรตามเป็น การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป (Y) และตัวแปรต้นเป็น ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง (X_1) ผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย โดยกำหนดให้ตัวแปรตามเป็น การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป (Y) และตัวแปรต้นเป็น ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง (X_1)

Variables Entered/Removed ^a			
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	X_1^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Y

b. All requested variables entered.

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.314 ^a	0.098	0.096	0.50501

a. Predictors: (Constant), X_1

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	11.064	1	11.064	43.381	0.000 ^b
	Residual	101.505	398	0.255		
	Total	112.569	399			

a. Dependent Variable: Y

b. Predictors: (Constant), X_1

Coefficients ^a						
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	2.826	0.161		17.551	0.000

X_1	0.296	0.045	0.314	6.586	0.000
-------	-------	-------	-------	-------	-------

a. Dependent Variable: Y

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายข้างต้น ได้สมการการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย คือ

$$Y = 2.826 + 0.296(X_1)$$

โดยมี $F = 43.381$, p -value = 0.000, R -square = 0.098 (9.8%) และ $\beta_1 = 0.314$ แสดงว่า ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง (X_1) ส่งผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย (Y) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง (X_1) สามารถอธิบายความผันแปรของการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย (Y) ได้ร้อยละ 9.8 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (β_1) เท่ากับ 0.314

สมมติฐานที่ 2 หลักอิทธิบาท 4 ที่มีผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย (simple linear regression) โดยกำหนดให้ตัวแปรตามเป็น การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป (Y) และตัวแปรต้นเป็น หลักอิทธิบาท 4 (X_2) ผลการวิเคราะห์ มีรายละเอียดดังนี้ คือ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย โดยกำหนดให้ตัวแปรตามเป็น การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป (Y) และตัวแปรต้นเป็น หลักอิทธิบาท 4 (X_2)

Variables Entered/Removed ^a			
Model	Variables Entered	Variables Removed	Method
1	X_2^b	.	Enter

a. Dependent Variable: Y

b. All requested variables entered.

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	0.467 ^a	0.218	0.216	0.47020

a. Predictors: (Constant), X_2

ANOVA ^a						
Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	24.577	1	24.577	111.168	0.000 ^b
	Residual	87.991	398	.221		
	Total	112.569	399			

a. Dependent Variable: Y

b. Predictors: (Constant), X₂

Model		Coefficients ^a			t	Sig.
		Unstandardized Coefficients		Standardized		
		B	Std. Error	Coefficients		
1	(Constant)	2.357	0.146		16.170	0.000
	X ₂	.436	0.041	0.467	10.544	0.000

a. Dependent Variable: Y

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายข้างต้น ได้สมการการถดถอยเชิงเส้นอย่างง่าย คือ

$$Y = 2.357 + 0.436(X_2)$$

โดยมี F = 111.168, p - value = 0.000, R - square = 0.281 (28.1%) และ $\beta_2 = 0.467$ แสดงว่า หลักอิทธิบาท 4 (X₂) มีผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย (Y) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ซึ่งหลักอิทธิบาท 4 (X₂) สามารถอธิบายการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป (Y) ได้ร้อยละ 28.1 โดยมีสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน $\beta_2 =$ เท่ากับ 0.467

3. นำเสนอการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม ผู้วิจัยได้นำหลักอิทธิบาท 4 มาพัฒนาเพื่อส่งเสริมการตื่นตัวทางการเมือง สามารถนำหลักอิทธิบาทธรรมมาพัฒนาตนก็จะทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวทางการเมือง ดังนี้ ด้านฉันทะ มีความชอบการเมือง ได้แก่ 1) รับฟังปราศรัย 2) ฟังข่าวสาร 3) สื่อสังคมออนไลน์ 4) สนทนาประเด็นทางการเมือง 5) ร่วมรณรงค์หาเสียง 6) ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านวิริยะ พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ 1) มีนโยบายตอบสนองต่อความต้องการในการดำเนินชีวิต 2) รู้ถึงสิทธิทางการเมือง 3) ส่งเสริมให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน 4) เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน 5) มุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 6) รับฟังปัญหาความเดือดร้อน ด้านจิตตะ มีใจทางการเมือง ได้แก่ 1) ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชน 2) ให้ความรู้เรื่องการซื้อสิทธิขายเสียง 3) รณรงค์ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง 4) ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน 5) พรรคสังกัดที่ประชาชนถูกใจ 6) สร้างผลงานให้ได้รับการยอมรับ ด้านวิมังสา มีสติปัญญาควบคุมในกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ 1) บริสุทธ์ 2) ยุติธรรม 3) สุจริต 4) โปร่งใส 5) ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง

อภิปรายผล

1. ระดับการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งสถาบันการกล่อมเกลாதทางการเมือง คุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง อิทธิพลของสื่อ การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งพรรคที่สังกัดของผู้สมัคร และนโยบายของพรรคการเมือง ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นกัน และการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560 ผลการวิจัยพบว่า มีปัจจัยด้านการเปิดรับสื่อของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละสื่อพบว่า สื่อที่มีการเปิดรับ มากสุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ รองลงมาคือ สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อหนังสือพิมพ์ และสื่อวิทยุตามลำดับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สูงสุด คือ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รองลงมา คือด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด และด้านบริบททางการเมือง ตามลำดับ และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจน้อยที่สุด คือ ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นรายชื่อพบว่า สูงสุดคือมีความรู้ความสามารถ รองลงมาคือความซื่อสัตย์ และระดับการศึกษาของผู้สมัคร ตามลำดับ ปัจจัยด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด พบว่า สูงสุดคือสังกัดพรรคการเมืองที่มีนโยบายดี รองลงมาคือหัวหน้าพรรคการเมืองมีภาพลักษณ์ที่ดี สังกัดพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียง และสังกัดพรรคการเมืองที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ ตามลำดับ และ ปัจจัยด้านนโยบายเลือกตั้งพบว่า สูงสุดคือนโยบาย แก้ปัญหาทุจริต รองลงมาคือนโยบายปราบยาเสพติด นโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบและนโยบายเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ/ผู้พิการ ตามลำดับ (ชุดิมาศิริเมธาวี, 2560)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ทั้ง 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมือง และหลักอิทธิบาท 4 มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยการตื่นตัวทางการเมืองและหลักอิทธิบาท 4 ซึ่งแต่ละปัจจัยก็มีความสำคัญและต่างก็มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป และเมื่อพิจารณาร่วมกันก็พบว่าทั้ง 2 ปัจจัยมีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป อีกทั้งยังมีการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อนิตยสาร เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ และด้านตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัด และด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (ธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ, 2559) นอกจากนี้การศึกษาเรื่อง ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมือง

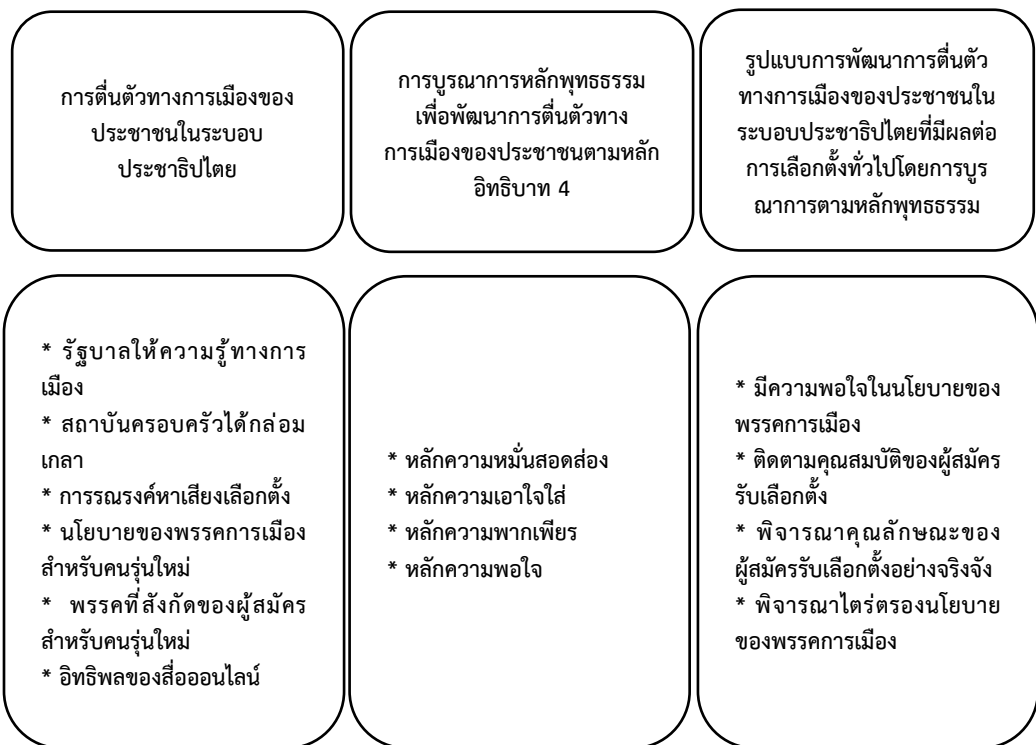
แบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2554 ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลາทางการเมืองผ่านสถาบันการเมือง สถาบันสื่อมวลชน สถาบัน ครอบครัว สถาบันการศึกษา และกลุ่มเพื่อน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความตื่นตัวทางการเมือง และการกล่อมเกลาทางการเมืองและความตื่นตัวทางการเมือง มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และสามารถสร้างสมการเชิงพยากรณ์ได้ กล่าวคือ ความรู้ความเข้าใจ พฤติกรรมทางการเมือง และสถาบันครอบครัว ที่ส่งผลต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย (วัฒนา เสงี่ยมพร, 2555) นอกจากนี้การศึกษาเรื่อง การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล สือ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า มีแนวทางพัฒนาการใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสือ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี คือ จากการสัมภาษณ์ 1) ด้านฉันทะ (ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้ความพอใจในสิ่งที่มีอยู่พิจารณาในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นอย่างรอบคอบและทำการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 2) ด้านวิริยะ (ความเพียรพยายาม) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความจริงใจในการบริหารจัดการท้องถิ่นและสร้างเสริมความรับผิดชอบในตัวบุคลากร 3) ด้านจิตตะ (ความตั้งใจในสิ่งที่ทำอยู่) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรมีความเสียสละตั้งในการบริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ขององค์กรเสริมศักยภาพในการบริหารจัดการเสริมสร้างความเข้าใจ 4) ด้านวิมังสา (ความไตร่ตรองหาเหตุผล) จำเป็นจะต้องให้บุคลากรใช้สติกำกับในการควบคุมอารมณ์ในการบริหารจัดการส่วนท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายรับผิดชอบร่วมกันเสริมสร้างลักษณะนิสัยในทางบวก (พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา, 2562)

3. นำเสนอการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไปโดยการบูรณาการตามหลักพุทธธรรม พบว่า หลักอิทธิบาท 4 สามารถนำมาพัฒนาการตื่นตัวทางการเมือง ดังนี้ ด้านฉันทะ มีความชอบการเมือง ได้แก่ รับฟังปราศรัย ฟังข่าวสาร สื่อสังคมออนไลน์ สนทนาประเด็นทางการเมือง ร่วมรณรงค์หาเสียงออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านวิริยะ พยายามเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ มีนโยบายตอบสนองต่อความต้องการในการดำเนินชีวิต รู้ถึงสิทธิทางการเมือง ส่งเสริมให้ความรู้ทางการเมืองแก่ประชาชน เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มุ่งมั่นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รับฟังปัญหาความเดือดร้อน ด้านจิตตะ มีใจทางการเมือง ได้แก่ ปลุกจิตสำนึกให้ประชาชน ให้ความรู้เรื่องการซื้อสิทธิขายเสียง รณรงค์ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ประชาสัมพันธ์ผ่านผู้นำชุมชน พรรคสังกัดที่ประชาชนถูกใจ สร้างผลงานให้ได้รับการยอมรับ ด้านวิมังสา มีสติปัญญาควบคุมในกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ บริสุทธ ยุติธรรม สุจริต โปร่งใส ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง นอกจากนี้การศึกษาเรื่อง การใช้อิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พ.ศ. 2556 พบว่า เยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นคือควรมีการอบรมให้ความรู้ในเรื่องอิทธิบาท 4 ควรให้มีการปฏิบัติที่ใช้ได้จริง และ

การนำหลักอิทธิบาท 4 มาใช้ในการส่งเสริมประชาธิปไตยเป็นสิ่งที่ดี ส่วนข้อเสนอแนะของเยาวชนนั้น คือ ควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้อิทธิบาท 4 อย่างต่อเนื่อง ควรมีการส่งเสริมการใช้อิทธิบาท 4 ในการเรียนรู้ประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่องและชัดเจน และควรมีการให้ความรู้ในการนำหลักอิทธิบาท 4 ไปใช้ส่งเสริมการเรียนรู้ประชาธิปไตยที่ชัดเจน (พัชรี ศิลารัตน์, 2557)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “ การพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป ” ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำองค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ไปสังเคราะห์สร้างเป็นความรู้เชิงนวัตกรรมได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

สรุปได้ว่า จากการศึกษาการพัฒนาการตื่นตัวทางการเมืองของประชาชนในระบอบประชาธิปไตยที่มีผลต่อการเลือกตั้งทั่วไป พบว่า ข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อมวลชนเพื่อติดตามข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ Social Media มีผลมากต่อการกล่อมเกลาทางการเมือง

ครอบครัว คนรอบข้าง สังคม รัฐบาล Social Media มีผลต่อกระบวนการกล่อมเกลาคอนคนออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งมาก ผู้วิจัยสรุปข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ดังนี้ 1) ควรให้ผู้สมัครเข้ามาช่วยเหลือประชาชนอย่างต่อเนื่อง 2) ควรมีเอกสารแนะนำตัวส่งถึงบ้านทำให้เกิดการตื่นตัวทางการเมืองเพื่อให้ออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง 3) ควรมีนโยบายปรับปรุงค่าแรงขั้นต่ำและเพิ่มรายได้ระดับปริญญาตรี 4) ควรมีข่าวสารทางการเมืองจากสื่อวิทยุเพื่อให้เกิดการตื่นตัวทางการเมือง 5) ควรมีการปราศรัยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกตั้ง รวมถึงนโยบายที่โดนใจคนรุ่นใหม่คือนโยบายที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจก็คืองบประมาณให้มีความเหลื่อมล้ำน้อยลง ต้องการกำจัดการผูกขาด ต้องการที่จะให้มีรัฐสวัสดิการ ต้องการที่จะให้มีการศึกษาฟรี รักษาพยาบาลฟรี และดูแลกันจนตลอดชีวิต คือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ต้องการเปลี่ยนแปลงทางสังคมก็คือสังคมที่ลดความเหลื่อมล้ำเสมอภาคเป็นธรรม สิ่งที่ประชาชนคาดหวังกับนักการเมืองที่ดีหรือพรรคการเมืองที่ดีในทางการเมือง และการร่วมชุมนุมทางการเมืองหรือแสดงออกซึ่งการคัดค้านในสิ่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องอยู่เสมอ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และคณะ. (2556). ทักษะคิดและพฤติกรรมการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของผู้นำชุมชน เทศบาลเมืองหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ชุตินา ศิริเมธาวี. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี: ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษากรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่. ใน สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญศรี มีวงษ์อุโฆษ. (2542). การเลือกตั้งและพรรคการเมือง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายการศึกษา.
- บุศรา โพธิสุข. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน: ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. พิษณุเวชสาร, 12(1), 151-164.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2527). การเลือกตั้งซ่อมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดบุรีรัมย์ เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2526. กรุงเทพมหานคร: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. (2558). วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนกับการพัฒนาประชาธิปไตย. รายงานการวิจัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญญา. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. เชียงใหม่: บริษัทประชากรธุรกิจ จำกัด.
- พระบุญเพ็ง สิทธิวงษา. (2562). การใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารจัดการท้องถิ่นของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลสี้อ อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม, 6(5), 2459-2480.
- พัชรี ศิลารัตน์. (2557). การใช้อิทธิบาท 4 ในการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด พ.ศ. 2556. วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร, 5(2), 29-38.
- วัฒนา แข่งไฟเราะ. (2555). ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถานบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารทางการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- Huntington S. (1971). The Change to Change: Modernization, Development, and Politics. Comparative Politics, 3(3), 283-322.